

ikke ment at kunne imødekomme. Landvæsensretterne skal ofte behandle sager om store, tekniske anlæg, som forelægges af kommuner, og til disse sager er teknisk sagkyndig bistand påkrævet også efter møderne. Det findes tilstrækkeligt til sikring af almindelige retsplejeprincipper, at der kan afholdes syn og skøn, og at der består adgang til domstolsprøvelse af erstatningsspørgsmål.

Endelig har Advokatrådet foreslået, at den sagkyndiges erklæring skal gøres bekendt for parterne, således at disse kan få lejlighed til at stille spørgsmål til yderligere belysning af sagen.

Under hensyn til de almindelige landvæsenssagers tekniske karakter kan et sådant forslag ikke fuldt ud imødekommes, men for så vidt angår behandlingen af erstatningskrav findes det rimeligt at give parterne lejlighed til at gøre sig bekendt med og udtale sig om den teknisk sagkyndiges erklæring, forinden sagen optages til kendelse. § 31, stk. 2, foreslås affattet i overensstemmelse hermed.

Til nr. 23 (§ 33).

Forslaget til § 33, stk. 4, første punktum, er i overensstemmelse med, hvad der er antaget i praksis.

Det har stedse været antaget, at den landvæsenævnsformand, som uden medvirken af nævnsmænd behandler en sag efter § 6, stk. 1, kan afslutte behandlingen med afsigelse af kendelse.

Til nr. 24 og 25 (§ 39 og § 40).

Det har ved enkelte lejligheder vist sig, at de forholdsvis korte frister for meddelelse af 3-instans- og oprejsningsbevillinger har medført enkelte afslag på ansøgninger, som det måske kunne have været rimeligt at imødekomme. De foreslåede ændringer om bemyndigelse for landbrugsministeren til at meddele sådanne bevillinger indtil $\frac{1}{2}$ år efter kendelsens afsigelse svarer til retsplejelovens bestemmelser i § 435, stk. 2, og § 397 for de almindelige domstole. Af hensyn til gennemførelsen af de i landvæsensrettens kendelse fastsatte foranstaltninger er dog kun foreslået en bemyndigelse indtil $\frac{1}{2}$ år.

Til nr. 26 (§ 45).

De afsluttede sager, der hidtil er arkiveret hos amtet, foreslås sendt til amtsrådet, da man forskellige steder har fulgt den praksis, at sagerne arkiveres hos amtsvandinspektøren.

Ved forslagets udarbejdelse er taget i betragtning, at lovene om stempelafgifter og om retsafgifter forventes revideret inden 1. april 1970, når lov om ændring af lov om landvæsensretter efter forslaget træder i kraft. I nærværende lovforslags formulering af § 45 er de hidtidige bestemmelser i § 45, stk. 1,

ikke medtaget, da de vil være overflødige efter §§ 82, 83 og 89 i forslaget til lov om stempelafgift.

Reglen i § 45, stk. 1, om udgifter til anskaffelse af protokoller er af systematiske grunde flyttet til § 46, stk. 4, jfr. forslag nr. 27.

I § 45, stk. 4, henvises for så vidt angår gebyr for udskrifter til den til enhver tid gældende lov om retsafgifter. Gebyrfri udskrifter efter den gældende lov om landvæsensretter § 45, stk. 2, vil i de væsentligste tilfælde kunne udfærdiges efter § 49 i forslaget til lov om retsafgifter.

Gebyrer for udskrifter tilfalder statskassen iflg. retsafgiftsloven. Samme regel findes i lov om landvæsensretter § 45, stk. 4, dog således at landvæsenævnsformænd kan beholde gebyrer for de af dem udfærdigede udskrifter. Denne særregel foreslås opretholdt.

I forbindelse med at afsluttede landvæsensrets-sager foreslås arkiveret hos amtsrådet, jfr. ovenfor, findes det rimeligt at bestemme, at gebyr for udskrifter, der udfærdiges af et amtsråd, tilfalder dette, jfr. princippet i § 63, stk. 2, i forslaget til lov om retsafgifter.

Til nr. 27 (§ 46).

Ændringsforslaget til § 46, stk. 3, er redaktionelt.

Uagtet bestemmelsen i den gældende § 46, stk. 4, forudsætter, at honorarfastsættelsen sker for eet år ad gangen på grundlag af det enkelte amtsråds konkrete skøn over arbejdets omfang, har der i praksis vist sig at være behov for visse regler. Efter vedtagelsen af lov om landvæsensretter anmodede landbrugsministeriet derfor Amtsrådsforeningen om at medvirke til tilvejebringelse af visse vejledende regler. Den 11. marts 1950 udsendte Amtsrådsforeningen efter forhandling med Sammenlutningen af formænd for afvandings- og landvæsenkommissioner og med Dommerfuldmægtigforeningen visse foreløbige, vejledende honorarregler. Disse er senere afløst af andre, senest i 1960, uden at det dengang lykkedes at komme til enighed med formandssammenslutningen.

Det har senere været overvejet at søge honorarerne til dommere og dommerfuldmægtige fastsat ved overenskomst mellem Juristforbundet og Amtsrådsforeningen. Under hensyn til den gældende bestemmelse i lovens § 46, stk. 4, har Amtsrådsforeningen imidlertid ikke anset sig for beføjet til at indgå en sådan aftale eller på nogen anden for amtsrådene bindende ordning uden at have indhentet amtsrådenes bemyndigelse hertil. Foreningen har endvidere antaget, at overenskomstforhandlinger kun kunne indledes med respekt af